Li Tkun Trans fl-UE

Analiżi komparattiva tad-data tal-istħarriġ tal-UE dwar persuni LGBT

Sommarju

L-Artikoli 1, 2 u 3 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea jiggarantixxu d-dritt tad-dinjità tal-bniedem, id-dritt għall-ħajja u għall-integrità tal-persuna. L-Artikoli 6, 7 u 8 jiggarantixxu d-dritt għal-libertà u għas-sigurtà, għar-rispett għall-ħajja privata u tal-familja, u għall-protezzjoni tad-data personali. L-Artikolu 14 jirrikonoxxi d-dritt għall-edukazzjoni u l-Artikolu 20 id-dritt għall-ugwaljanza f'għajnejn il-liġi. L-Artikolu 21 jiggarantixxi d-dritt ta' nondiskriminazzjoni, inkluż fuq il-bażi ta' sess, u l-Artikolu 35 jirrikonoxxi d-dritt għall-kura tas-saħħa, l-Artikolu 45 għal-libertà ta' moviment u ta' residenza, u l-Artikolu 47 għal rimedju effettiv u għal proċess imparzjali.

Il-ġeneru maskili jew femminili li niġu assenjati bih mat-twelid huwa bbażat fuq il-karatteristiċi fiżiċi tagħna. Dan jista', madankollu, ma jkunx jaqbel mal-identità tal-ġeneru tagħna – jiġifieri, il-mod kif naħsbu u nħossuna dwar il-ġeneru tagħna. Hekk kif iżjed u iżjed persuni trans jirrifjutaw b'mod miftuħ li jidentifikaw ruħhom bħala maskili jew femminili, qed joħroġ biċ-ċar li s-sentimenti tal-ġeneru ma jistgħux jiġu marsusa f'kaxxi ristretti ta' "femminil" u "maskil". Ir-riżultati tal-istħarriġ tal-UE dwar persuni leżbjani, gay, bisesswali u trans (LGBT) jenfasizza l-bżonn li nimxu lil hinn minn dawn il-kaxxi kemm f'diskussjonijiet ġenerali dwar il-ġeneru fis-soċjetà kif ukoll meta nqisu miżuri speċifiċi legali u ta' politika.

Billi nixħtu dawl fuq il-ħajja ta' kuljum tal-persuni trans fl-Unjoni Ewropea (UE) u fl-Istati Membri tagħha, ir-rikkezza u n-natura komparabbli tad-data mill-istħarriġ LGBT, imwettaq mill-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għad-Drittijiet Fundamentali (FRA), jagħmel dan possibbli.

"Bħala transġeneru, inħoss li huwa kruċjali li dawk li jfasslu l-politika u l-fornituri tal-kura tas-saħħa jifhmu li hemm iżjed minn żewġ estremi biss fl-ispettru tal-ġeneri. Jista' jkun hemm minn kollox bejn l-estremi, u n-nies jistgħu jgħixu ħajja sodisfatta mingħajr ma jkunu fuq l-ebda tarf tal-ispettru, jiġifieri la kompletament raġel u lanqas kompletament mara. Neħtieġu iżjed fehim, iżda iżjed importanti, neħtieġu iżjed riżorsi u appoġġ legali biex ngħixu ħajjitna bħal nies oħra." (Mara trans, 28, Il-Pajjiżi l-Baxxi)

Ir-rapport sħiħ *Being Trans in the European Union*, u dan is-sommarju, jibnu fuq l-evidenza mill-istħarriġ biex tiġi analizzata r-realtà li jgħixu 6 579 parteċipant li ddikjaraw lilhom infushom bħala trans – terminu umbrella li jiġbor fih lil dawk kollha li jidentifikaw ma' ġeneru differenti u/jew jesprimu l-identità tal-ġeneru tagħhom b'mod differenti minn dik li ġew assenjati biha mat-twelid. Il-persuni trans fl-Ewropa u fid-dinja jużaw dan it-terminu b'mod wiesa'; għalhekk intgħażel biex jevita l-konfużjoni ma' wieħed mill-gruppi ta' identità possibbli li minnhom il-parteċipanti setgħu jagħżlu ("transġeneru"). Għalkemm ir-riżultati ma jistgħux jitqiesu rappreżentattivi tal-persuni trans kollha fl-UE, dawn jikkostitwixxu l-ikbar ġabra ta' evidenza empirika tax-xorta tagħha sal-lum biex titfa' dawl fuq l-esperjenzi tal-persuni transġeneri fid-diversi sferi tal-ħajja.

Sejbiet ewlenin

Ir-riżultati jiżvelaw li l-persuni trans jiffaċċjaw ksur frekwenti tad-drittijiet fundamentali tagħhom: diskriminazzjoni, vjolenza u fastidju, kollha fi grad iżjed intensiv minn dak li jsofru parteċipanti oħra fl-istħarriġ leżbjani, gay jew bisesswali. Dawn

l-esperjenzi jnisslu sentimenti persistenti ta' biża' u jwasslu biex xi persuni trans jevitaw ċertu postijiet u jaħbu l-identità tal-ġeneru vera tagħhom — li jkompli jnaqqas id-drittijiet tagħhom.

Il-problemi li jiffaċċjaw il-persuni trans meta jesprimu b'mod liberu l-ġeneru tal-esperjenza tagħhom jipperpetwaw in-nuqqas ta' sensibilizzazzjoni pubblika dwar ir-realtà tal-identitajiet u l-ħajjiet tagħhom. Dawn joħolqu ċirku vizzjuż ta' biża' u injoranza, ta' intolleranza, diskriminazzjoni u anke vjolenza instigata mill-mibegħda.

Meta l-pjanijiet ta' azzjoni, il-miżuri pożittivi u l-politiki dwar l-ugwaljanza li jiġġieldu d-diskriminazzjoni jkunu żviluppati u implimentati tajjeb, il-persuni trans jgħidu li huma jkunu iżjed miftuħa dwar l-identità tal-ġeneru tagħhom. Ir-riżultati tal-istħarriġ jenfasizzaw li l-oqfsa legali u l-istrumenti ta' politika jħallu effett. Dawn jikkontribwixxu għall-protezzjoni u l-promozzjoni tad-drittijiet fundamentali u għall-avvanz tan-normi u l-ideat soċjali — li jtejbu l-ħajjiet tan-nies.

Opinjoni tal-FRA

Insaħħu l-azzjoni tal-UE u r-reazzjonijiet nazzjonali

L-UE u l-Istati Membri tagħha huma mħeġġa — billi jibnu fuq l-evidenza ta' dan l-istħarriġ u fuq l-esperjenza u l-prattiki promettenti eżistenti f'xi Stati Membri tal-UE — biex jindirizzaw il-kwistjonijiet tal-persuni trans. Dawn għandhom, b'mod partikolari, iqisu l-identità tal-ġeneru u l-espressjoni tal-ġeneru bħala raġunijiet protetti fid-drittijiet tal-bniedem u fil-politiki kontra d-diskriminazzjoni, fil-pjanijiet ta' azzjoni u fil-kampanji ta' tqajjim ta' sensibilizzazzjoni.

Billi dan l-istħarriġ sab li d-diskriminazzjoni u l-vjolenza spiss jistgħu jiġru minħabba l-espressjoni tal-ġeneru mhux konformi tal-persuna, l-Istrateġija tal-UE għall-ugwaljanza bejn in-nisa u l-irġiel għandha tissaħħaħ biex tinkludi azzjonijiet li jiġġieldu l-istereotipi tas-sessi u d-diskriminazzjoni fuq il-bażi ta' identità tal-ġeneru, l-espressjoni tal-ġeneru u t-transfobija.

PARTEĊIPANTI TRANS FL-ISTĦARRIĠ TAL-UE DWAR PERSUNI LGBT

Minħabba d-diversità ta' persuni trans, din l-analiżi teżamina l-gruppi ta' subidentità filwaqt li tagħraf li l-kwistjonijiet dwar id-drittijiet fundamentali li jaffettwawhom jistgħu jkunu profondament differenti. Minkejja li r-riċerka preċedenti fil-qasam tal-istudji trans tiddeskrivi differenzi fil-ħajjiet tan-nisa trans, l-irġiel trans u persuni oħra trans, din hi l-ewwel darba li studju mifrux fl-UE kollha qed jagħmilha possibbli li jitqabblu s-sottogruppi differenti. Il-kampjun tal-LGBT fl-UE fih biżżejjed numri fis-sottogruppi biex jippermettu paraguni bejniethom li jinvolvu attenzjoni kbira għad-dettall (Figura 1).

Dawn il-gruppi — nisa trans, irġiel trans, nisa li jilbsu tas-sess oppost, irġiel li jilbsu tas-sess oppost, transġeneri, varjanti tal-ġeneru u persuni oħra differenti — jikkorrispondu għat-termini li għażlu l-parteċipanti trans huma stess. L-esperjenzi tal-persuni trans huma affettwati wkoll mill-isfond edukattiv u soċjoekonomiku tagħhom u karatteristiċi oħra, li l-analiżi tqis fejn rilevanti.

Figura 1: Gruppi ta' identità fil-kampjun tat-trans (%)

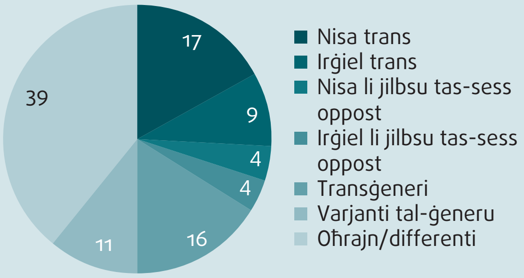

Mistoqsijiet: *Varjabbli komputat fuq dawn il-mistoqsijiet tal-istħarriġ:*
A2. Liema sess kont assenjat mat-twelid? Mara/Raġel.
A3. Inti bħalissa/int kont persuna transgender? Iva.
A3.1 Jekk jogħġbok agħżel it-tweġiba li taqbel l-iktar għalik. 1 Transġeneru 2 Transesswali 3 Mara b'passat transesswali 4 Raġel b'passat transesswali 5 Varjanti tal-ġeneru (Gender variant) 6 Nies li jilbsu tas-sess oppost (Cross dresser) 7 Differenti 8 Oħrajn, jekk jogħġbok ikteb:...

Nota: *Il-parteċipanti fil-kategoriji "transġeneru" u "transesswali" ġew miġbura mill-ġdid bħala rġiel u nisa trans — għal iktar dettalji ara l-Anness 2 tar-rapport prinċipali.*

Bażi: *Parteċipanti trans fl-istħarriġ tal-UE dwar persuni LGBT.*

Sors: *FRA, Stħarriġ tal-UE dwar Persuni LGBT, 2012*

Karatteristiċi tal-parteċipanti trans fl-istħarriġ

Il-parteċipanti trans:

- huma bħala medja ta' età żgħira, b'7 minn kull 10 parteċipanti fl-età ta' bejn it-18 u d-39 sena (medja: età ta' 34 sena);

- jinqasmu f'diversi sottogruppi (gruppi ta identità), bin-nisa trans jammontaw għad-doppju tal-irġiel trans, u bi kważi l-istess numru ta' nisa u rġiel li jilbsu tas-sess oppost;
- jinkludu dawk b'livell għoli ta' edukazzjoni daqs kemm dawk b'livell ta' edukazzjoni iżjed baxx;
- għandhom tendenza li jkunu iktar spiss fil-kwart ta' introjtu iżjed baxx mill-popolazzjoni inġenerali;
- jiddeskrivu l-orjentazzjoni sesswali tagħhom bħala bisesswali jew gay, jew jużaw termini differenti;
- għandhom tendenza li ma jkunux f'relazzjoni, b'terz minnhom jgħixu f'unità domestika unika;
- spiss jgħixu f'ambjent urban.

Il-kampjun tat-trans huwa divers ħafna, u jvarja bejn is-sottoidentitajiet jew is-sottogruppi magħżula, is-sentiment attwali li tkun raġel, mara jew xi ħaġa oħra (li tappartjeni għal ġeneru), l-espressjoni tal-ġeneru u l-modi kif il-parteċipanti ppruvaw jgħixu skont l-identità tal-ġeneru tagħhom (attitudni miftuħa/tranżizzjoni soċjali u/jew medika).

Nofs il-parteċipanti trans huma b'livell għoli **ta'edukazzjoni** (kulleġġ, università jew lawrji ogħla, 53 %). Nofs il-parteċipanti trans (51 %) jindikaw li jinsabu f'xogħol imħallas, li jinkludi dawk fuq liv temporanju. Wieħed minn kull erba' parteċipanti huwa student (24 %) u 13 % huma qiegħda. Segmenti żgħar mill-kampjun qed jagħmlu xogħol mhux imħallas jew volontarju, huma rtirati jew inkella mhux qed jaħdmu.

Id-distribuzzjoni tal-**introjtu** tal-kampjun totali tal-LGBT tikkorrispondi ma' dik tal-popolazzjoni inġenerali,[1] b'madwar kwart tal-parteċipanti jappartjenu għal kull kategorija. Il-parteċipanti trans huma, madankollu, iktar probabbli minn gruppi oħra LGB li jirrapportaw introjtu tal-unità domestika fil-kwart ta' taħt u inqas probabbli li jirrapportaw introjtu fil-kwart ta' fuq.

Madwar nofs il-parteċipanti fil-gruppi kollha trans jindikaw li, fiż-żmien tal-istħarriġ, ma kinux f'**relazzjoni** (48 %) u l-maġġoranza jindikaw li l-**istatus ċivili** tagħhom huwa ta' persuna waħedha (75 %). Wieħed minn kull seba' parteċipanti huwa miżżewweġ jew jgħix fi sħubija reġistrata (15 %).

Diskriminazzjoni

"Nixtieq li l-ġeneru meqjus tiegħi jkun irrelevanti. Jien għandi nkun kapaċi nkompli bl-affarijiet tiegħi u niġi trattat b'mod ġust u b'rispett irrispettivament minn kif nippreżenta lili nnifsi. Irrid li nitħalla nkun jien innifsi mingħajr ma ninkwieta dwar l-oħrajn."
(Trans, 42, Ir-Renju Unit)

Il-parteċipazzjoni soċjali ugwali u sħiħa ta' kulħadd mingħajr diskriminazzjoni hija l-prekundizzjoni għal soċjetajiet inklużivi u koeżivi li jieħdu vantaġġ mill-kapital uman tagħhom u jiggarantixxu l-benessri u l-prosperità lill-membri kollha tagħhom. F'dan ir-rigward, ir-riżultati tal-istħarriġ tal-UE dwar persuni LGBT huma inkwetanti. Dawn juru li l-ugwaljanza ta' persuni trans hija, sa issa, objettiv li diffiċli jintlaħaq li jeħtieġ azzjoni deċiżiva fil-livell tal-UE u tal-Istati Membri.

Fis-sena ta' qabel l-istħarriġ iżjed minn nofs il-parteċipanti trans kollha (54 %), meta mqabbla mas-47 % tal-parteċipanti LGBT kollha, ħassewhom personalment iddiskriminati kontra jew iffastidjati minħabba li ġew meqjusa li huma trans. Dawk il-parteċipanti li kienu żgħażagħ, mhux f'xogħol imħallas jew minn klassi ta' introjtu iżjed baxx kienu iktar probabbli li jħossuhom iddiskriminati kontra.

1 Derivat mir-riżultati dwar id-distribuzzjoni tal-introjtu tal-Istħarriġ Soċjali Ewropew (ESS), ara l-Anness 2 fir-rapport ewlieni għal iżjed dettalji.

Figura 2: Parteċipanti li ħassewhom iddiskriminati kontra jew iffastidjati minħabba li ġew meqjusa bħala trans fl-aħħar 12-il xahar, skont il-grupp ta' identità (%)

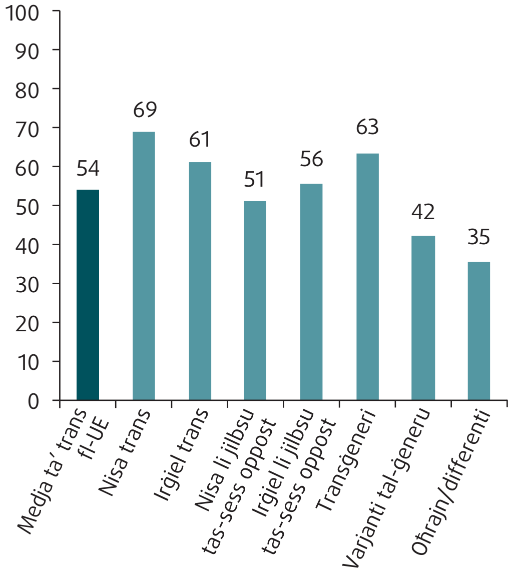

Mistoqsija: *C2A. F'dawn l-aħħar 12-il xahar, fil-pajjiż fejn tgħix, inti personalment, ħassejt li ġejt diskriminat/a jew ingħatajt fastidju minħabba li kont meqjus/a bħala: D. Transġeneru. Iva.*

Bażi: *Parteċipanti trans fl-istħarriġ tal-UE dwar persuni LGBT.*

Sors: *FRA, Stħarriġ tal-UE dwar Persuni LGBT, 2012*

Barra minn hekk, iżjed ma l-parteċipanti trans kienu miftuħa dwar li huma jew li kienu trans, kien iktar probabbli li huma jindikaw li kienu jħossuhom iddiskriminati kontra.

L-istħarriġ kopra esperjenzi ta' diskriminazzjoni f'diversi oqsma tal-ħajja soċjali.

- Impjiegi: iktar minn wieħed minn kull tliet parteċipanti trans ħassu ddiskriminat kontra minħabba li huwa trans meta kien qed ifittex impjieg (37 %), u kwart (27 %) irrapportaw diskriminazzjoni fuq il-post tax-xogħol.
- Edukazzjoni: kwart tal-parteċipanti trans li kienu jattendu l-iskola/l-università huma nfushom jew li għandhom it-tfal l-iskola/l-università, jgħidu li personalment ħassew li kien

Figura 3: Sentiment li kien hemm diskriminazzjoni kontrik f'dawn l-aħħar 12-il xahar meta tkun qed tfittex xogħol jew fuq il-post tax-xogħol, skont il-grupp ta' identità (% iva)

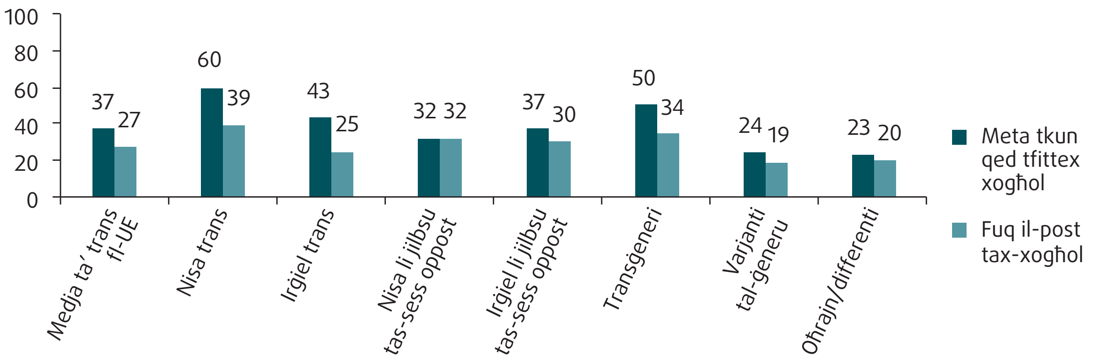

Mistoqsija: *C4. Matul dawn l-aħħar 12-il xahar, inti personalment qatt ħassejt li kien hemm diskriminazzjoni kontrik f'kwalunke waħda mis-sitwazzjonijiet li ġejjin, minħabba li inti transġeneru: A. Meta tkun qed tfittex xogħol; B. Fuq il-post tax-xogħol.*

Bażi: *Il-parteċipanti trans fl-istħarriġ tal-UE dwar il-persuni LGBT li applikaw għal impjieg jew li ħadmu/kienu impjegati fit-12-il xahar ta' qabel l-istħarriġ.*

Sors: *FRA, Stħarriġ tal-UE dwar Persuni LGBT, 2012*

Figura 4: Attitudni miftuħa dwar li tkun trans fl-iskola sekondarja, skont il-grupp ta' identità (%)

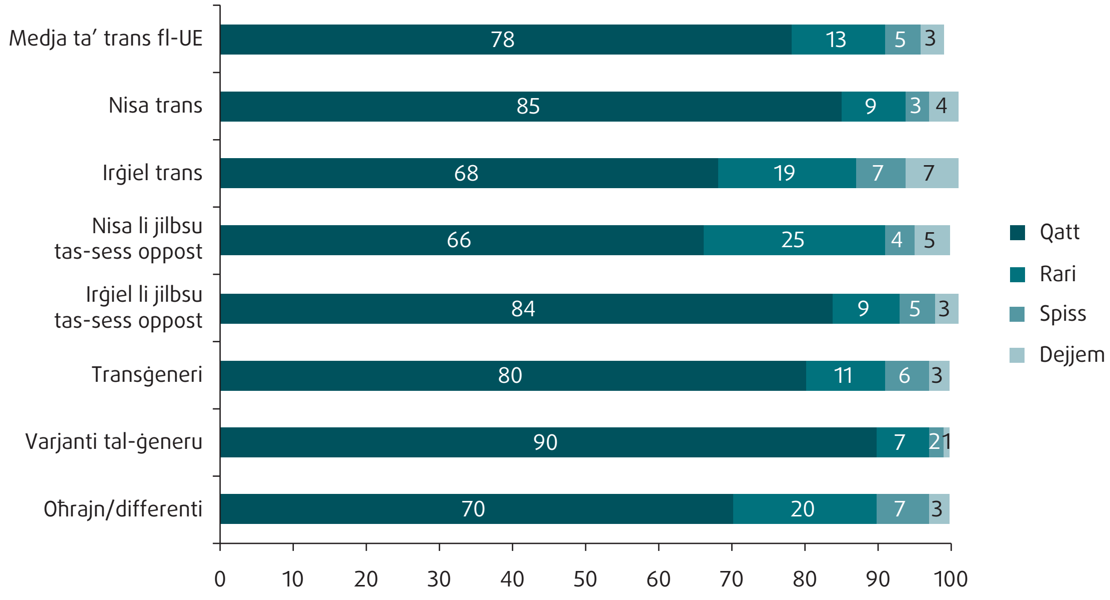

Mistoqsija: *C9. Matul l-edukazzjoni tiegħek qabel l-età tà 18-il sena, inti... — A. Tkellimt fil-beraħ l-iskola dwar li inti transġeneru? Il-kategoriji tat-tweġibiet kif elenkati fil-figura (il-kategorija "Ma tapplikax għalija" eskluża).*

Bażi: *Il-parteċipanti trans fl-istħarriġ tal-UE dwar il-persuni LGBT li ħassew li l-mistoqsija kienet tapplika għas-sitwazzjoni tagħhom.*

Sors: *FRA, Stħarriġ tal-UE dwar Persuni LGBT, 2012*

Figura 5: Ir-raġuni għaliex l-inċident l-iżjed reċenti ta' diskriminazzjoni ma ġiex irrapportat (% tal-każijiet)

Mistoqsijiet: *C6. Meta taħseb dwar l-iktar inċident reċenti, inti jew xi ħadd ieħor irrapportajtu x'imkien? "Le".*
C7. Għaliex ma sarx rapport?

Bażi: *Parteċipanti trans fl-istħarriġ tal-UE dwar persuni LGBT li saret diskriminazzjoni kontrihom, u ma rrapportawx l-inċident l-iżjed reċenti ta' diskriminazzjoni.*

Sors: *FRA, Stħarriġ tal-UE dwar Persuni LGBT, 2012*

hemm diskriminazzjoni kontrihom mill-persunal tal-iskola jew tal-università fit-12-il xahar ta' qabel l-istħarriġ. Meta nħarsu lejn l-istudenti trans biss, in-numru jitla' għal 29 %.

- Kura tas-saħħa: madwar wieħed minn kull ħames parteċipanti li aċċessaw is-servizzi tal-kura tas-saħħa (22 %) jew is-servizzi soċjali (19 %) fis-sena ta' qabel l-istħarriġ ħassew li kien hemm diskriminazzjoni kontrihom mill-persunal tal-kura tas-saħħa jew tas-servizzi soċjali minħabba li huma trans.
- Prodotti u servizzi: li tkun żagħżugħ, qiegħed u/jew minn klassi ta' introjtu iżjed baxx iżid il-possibbiltajiet li l-parteċipant iħoss li kien hemm diskriminazzjoni kontrih fis-sena ta' qabel l-istħarriġ.

Kien biss numru żgħir ħafna ta' parteċipanti li rrapportaw l-iżjed inċident riċenti ta' diskriminazzjoni. Il-persuni trans huma, madankollu, iktar probabbli li jirrapportaw l-iżjed esperjenza reċenti tagħhom minn gruppi LGB oħra. Iżjed minn tlieta minn kull ħames parteċipanti trans ma rrapportawx l-inċident għaliex kienu konvinti li ma kien se jiġri jew jinbidel xejn, u nofshom għaliex ħasbu li ma kienx ta' min jirrapportah. Il-parteċipanti trans kienu mħassba wkoll li l-inċident ma jitteħidx bis-serjetà, u ma xtaqux jiżvelaw l-orjentazzjoni sesswali u/jew l-identità tal-ġeneru tagħhom. Kważi wieħed minn kull tlieta (30 %) ma kienx jaf kif jew fejn għandu jirrapporta.

Opinjonijiet tal-FRA

Diskriminazzjoni fl-impjiegi u aċċess għall-prodotti u s-servizzi

Ir-riżultati tal-istħarriġ juru korrelazzjoni b'saħħitha impressjonanti bejn l-espressjoni tal-ġeneru u l-esperjenzi ta' diskriminazzjoni. Meta jirrevedi l-leġiżlazzjoni attwali dwar l-ugwaljanza jew jadotta leġiżlazzjoni ġdida f'dak il-qasam, il-leġiżlatur tal-UE għandu jiżgura li l-leġiżlazzjoni tkopri wkoll id-diskriminazzjoni fuq il-bażi tal-identità tal-ġeneru. Il-protezzjoni legali attwali mogħtija mil-liġi tal-UE lil dawk li għandhom il-ħsieb, li għaddejjin jew li għaddew minn tibdil tal-ġeneru għandha tiġi estiża lill-persuni trans kollha.

L-istħarriġ juri li huma ftit ħafna l-parteċipanti trans li jirrapportaw l-inċidenti ta' diskriminazzjoni li jesperjenzaw lill-awtoritajiet. L-UE għandha tkompli timmonitorja mill-qrib l-effikaċja tal-korpi nazzjonali dwar l-ilmenti u tal-proċeduri fil-kuntest tal-implimentazzjoni tad-Direttiva dwar it-trattament ugwali tal-irġiel u n-nisa (2006/54/KE) tfassil mill-ġdid) u d-Direttiva li timplimenta l-prinċipju ta' trattament ugwali bejn l-irġiel u n-nisa fl-aċċess għal u l-provvista ta' merkanzija u servizzi (2004/113/KE). L-Istati Membri tal-UE għandhom jiżguraw li l-korpi dwar l-ugwaljanza u mekkaniżmi oħra nazzjonali dwar l-ilmenti jkollhom mandat adegwat u riżorsi adegwati sabiex iżidu s-sensibilizzazzjoni dwar id-diskriminazzjoni fuq il-bażi tal-identità tal-ġeneru u jtejbu r-rapportar tal-inċidenti.

L-Istati Membri tal-UE għandhom jiżguraw li s-settur pubbliku jiżviluppa u jimplimenta strateġiji dwar id-diversità u politiki dwar it-trattament ugwali b'rispett sħiħ għall-privatezza, bil-kondiviżjoni tal-esperjenzi u l-prattiki tajba li jindirizzaw il-bżonnijiet tal-persuni trans. Dan jista' jinkiseb billi, pereżempju, jiġu adottati kodiċi ta' kondotta u jiġi ffaċilitat it-tibdil tal-isem u tal-markaturi tal-ġeneru fuq dokumenti relatati mal-impjieg. L-Istati Membri għandhom jinkoraġġixxu l-isforzi mit-trejdunjins u mill-organizzazzjonijiet ta' min iħaddem biex itejbu l-politiki dwar id-diversità u n-nondiskriminazzjoni fuq il-bażi tal-identità tal-ġeneru fuq il-post tax-xogħol u f'istituzzjonijiet ta' taħriġ vokazzjonali.

Diskriminazzjoni fl-edukazzjoni

L-istħarriġ juri li l-edukazzjoni huwa qasam fejn il-parteċipanti trans jesperjenzaw bullying u reazzjonijiet negattivi minħabba l-espressjoni jew l-identità tal-ġeneru tagħhom. L-UE għandha tgħin fil-ġlieda kontra l-bullying ta' persuni trans fl-iskejjel kemm tal-istudenti kif ukoll tal-ġenituri, bħala parti mill-isforzi tagħha biex tiġġieled l-istereotipi tal-ġeneru permezz tal-Istrateġija tal-UE għall-ugwaljanza bejn in-nisa u l-irġiel. Il-Programm tal-UE għall-Edukazzjoni għandu jinkoraġġixxi t-tagħlim bejn il-pari fost l-Istati Membri tal-UE u jippromwovi l-aħjar prattiki eżistenti fil-ġlieda kontra l-bullying transfobiku.

L-Istati Membri tal-UE għandhom jiżguraw li l-iskejjel jipprovdu ambjent sikur u ta' appoġġ għall-persuni trans, ħieles mid-diskriminazzjoni, il-bullying u l-esklużjoni. L-iskejjel għandhom jitħeġġu jadottaw politiki ġenerali konta l-bullying li jinkludu kwistjonijiet trans.

L-awtoritajiet pubbliċi kompetenti, bħall-korpi dwar l-ugwaljanza, l-istituzzjonijiet nazzjonali tad-drittijiet tal-bniedem u l-ombudspersons tat-tfal, għandu jkollhom mandat, riżorsi u inkoraġġiment kif xieraq biex jesploraw każijiet ta' bullying u diskriminazzjoni fuq il-bażi tal-identità tal-ġeneru fl-edukazzjoni.

L-Istati Membri tal-UE għandhom jiżguraw li informazzjoni oġġettiva dwar l-identità tal-ġeneru u l-espressjoni tal-ġeneru tkun parti mill-kurrikuli tal-iskola, biex jitħeġġu r-rispett u l-fehim fost il-persunal u l-istudenti u biex titqajjem sensibilizzazzjoni tal-problemi ffaċċjati mill-persuni trans. L-Istati Membri tal-UE għandhom jipprovdu taħriġ lill-professjonisti tal-edukazzjoni dwar kif għandu jkun l-approċċ għal kwistjonijiet trans fl-edukazzjoni u dwar kif għandhom jiġu ttrattati l-inċidenti ta' bullying u fastidju ta' natura transfobika.

Diskriminazzjoni u l-aċċess għas-saħħa

Kif juri l-istħarriġ, madwar wieħed minn kull ħames parteċipanti li aċċessaw is-servizzi tal-kura tas-saħħa jew is-servizzi soċjali fis-sena ta' qabel l-istħarriġ ħassew li kien hemm diskriminazzjoni kontrihom mill-persunal tal-kura tas-saħħa jew tas-servizzi soċjali minħabba li huma trans. L-Istati Membri tal-UE għandhom jiżguraw li l-prattikanti tal-kura tas-saħħa u l-persunal tal-assigurazzjoni tas-saħħa jiġu offruti taħriġ u sensibilizzazzjoni dwar il-bżonnijiet tas-saħħa tal-persuni trans biex jiġu eliminati preġudizzji u jitjieb il-forniment tas-servizzi lill-persuni trans.

L-Istati Membri tal-UE għandhom iqisu li jiżguraw li s-servizzi tal-kura tas-saħħa speċifiċi għall-persuni trans ikunu disponibbli u li l-persuni trans ikunu jistgħu jgawdu trattament ugwali u rispettuż meta jaċċessaw is-servizzi tal-kura tas-saħħa. L-Istati Membri għandhom iqisu li jiffaċilitaw it-trattament tal-konferma tal-ġeneru, u, fejn dan ma jkunx disponibbli, jippromwovu l-aċċess għal dan it-trattament fi Stat Membru tal-UE li joffrih.

L-Istati Membri tal-UE għandhom jagħmlu referenza għall-kura tas-saħħa speċifika għall-persuni trans fil-pjanijiet u l-politki nazzjonali tagħhom dwar is-saħħa u jiżguraw li l-istħarriġ dwar is-saħħa, il-kurrikuli tat-taħriġ u l-politiki dwar is-saħħa jqisu wkoll il-persuni trans u l-bżonnijiet tagħhom.

Ir-rapportar ta' inċidenti ta' diskriminazzjoni lill-awtoritajiet kompetenti, bħall-Korpi dwar l-Ugwaljanza, huwa essenzjali biex jiġi infurzat il-qafas legali eżistenti li jipprojbixxi d-diskriminazzjoni fuq il-bażi tal-identità tal-ġeneru fil-qasam tal-impjiegi. Id-Direttiva dwar it-trattament ugwali tal-irġiel u n-nisa (tfassil mill-ġdid) tipprevedi l-istabbiliment ta' korpi dwar l-ugwaljanza bil-kompitu li jipprovdu assistenza għall-vittmi tad-diskriminazzjoni li jipproċedu bl-ilmenti tagħhom (l-Artikolu 20.2(a)). Barra minn hekk, l-Istati Membri għandhom jippermettu lill-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili jgħinu lill-vittmi fil-proċeduri ġudizzjarji jew amministrattivi (l-Artikolu 17.2).

Vjolenza u fastidju

"Li tkun transġeneru fil-Litwanja hija l-iżjed ħaġa iebsa immaġinabbli. Jien ngħix f'biża' kontinwa, tant li fl-aħħar lanqas tkun trid tgħix iżjed. [...]. Nesperjenza tant diskriminazzjoni, fastidju u vjolenza li dawn saru l-ħajja ta' kuljum tiegħi." (Transġeneru, 25, Il-Litwanja)

Ir-riżultat l-iżjed impressjonanti tal-istħarriġ tal-UE dwar persuni LGBT huwa l-livell għoli ta' vjolenza ripetuta u reati instigati mill-mibegħda li jsofru l-persuni

Figura 6: Parteċipanti li ġew attakkati jew mhedda bi vjolenza fiżika u/jew sesswali f'dawn l-aħħar 12-il xahar, skont in-numru tal-inċidenti u l-gruppi ta' identità (%)

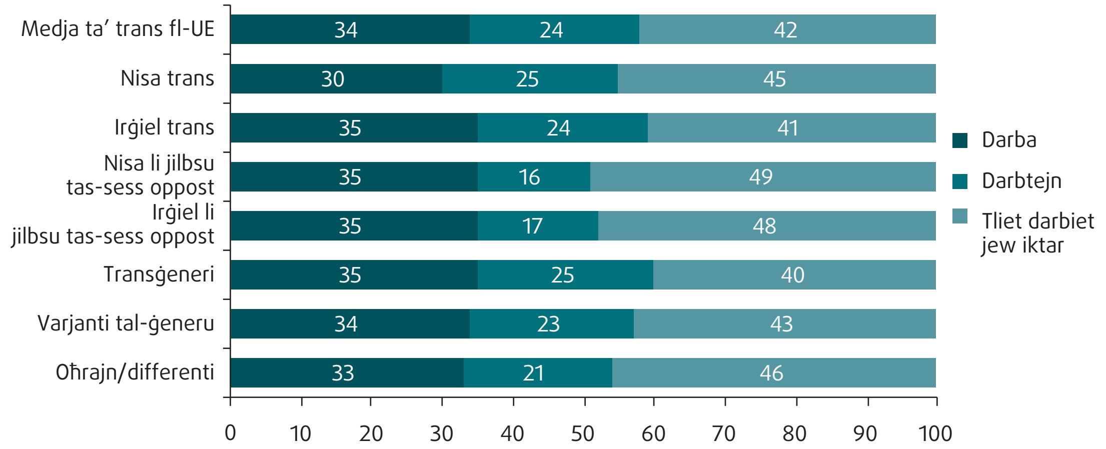

Mistoqsija: *FA1_3. Kemm-il darba ġejt attakkat/a fiżikament/sesswalment jew mhedded/mhedda bi vjolenza minn xi ħadd f'dawn l-aħħar 12-il xahar fl-Unjoni Ewropea / f'dan il-pajjiż?*
Bażi: *Il-parteċipanti trans fl-istħarriġ tal-UE dwar il-persuni LGBT li esperjenzaw attakk fiżiku/sesswali jew theddida ta' vjolenza fit-12-il xahar ta' qabel l-istħarriġ.*
Sors: *FRA, Stħarriġ tal-UE dwar Persuni LGBT, 2012*

trans, li jindika l-bżonn ta' titjib fil-politiki li jiġġieldu r-reati ta' mibegħda fl-UE kollha:

- ir-rata annwali ta' inċidenza ta' vjolenza jew fastidju hija madwar inċident wieħed għal kull żewġ parteċipanti trans, li hija għolja d-doppju tar-rata ta' inċidenza għal parteċipanti leżbjani, gay u bisesswali;
- madwar tnejn minn kull ħames (44 %) parteċipanti trans li kienu vittmi ta' vjolenza fit-12-il xahar ta' qabel l-istħarriġ jindikaw li dan ġara tliet darbiet jew iżjed matul dan il-perjodu;
- it-tqassim skont il-grupp ta' identità juri li n-nisa u l-irġiel li jilbsu tas-sess oppost huma l-iktar probabbli li jkunu sofrew inċidenti vjolenti multipli (tliet darbiet jew iżjed) f'dan il-perjodu.

Fir-rigward tal-vjolenza li jsofru għal kwalunkwe raġuni u mhux biss minħabba l-identità tal-ġeneru tal-parteċipanti, il-parteċipanti trans huma l-iktar

Figura 7: Prevalenza ta' vjolenza u theddid ta' vjolenza fl-aħħar ħames snin u fl-aħħar 12-il xahar, skont il-grupp ta' identità (%)

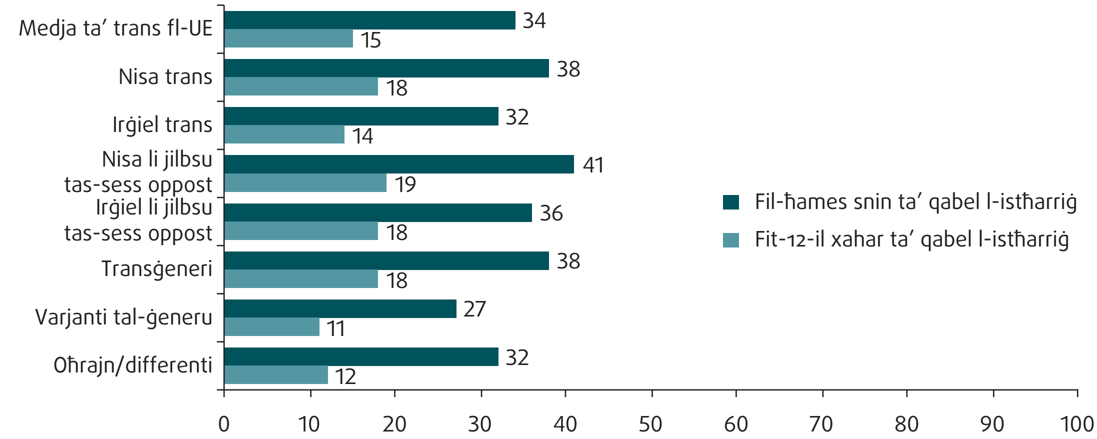

Mistoqsijiet: *F1_A. Matul dawn l-aħħar 5 snin, inti kont: attakkat fiżikament/sesswalment jew mhedded bi vjolenza f'darek jew xi post ieħor (triq, fuq trasport pubbliku, fuq il-post tax-xogħol) għal kwalunkwe raġuni? Iva.*
FA1_2. Meta sar L-AĦĦAR attakk fiżiku/sesswali jew theddid ta' vjolenza? F'dawn l-aħħar 12-il xahar.
Bażi: *Parteċipanti trans fl-istħarriġ tal-UE dwar persuni LGBT.*
Sors: *FRA, Stħarriġ tal-UE dwar Persuni LGBT, 2012*

Figura 8: L-iżjed inċident riċenti ta' vjolenza instigata mill-mibegħda, skont it-tip ta' vjolenza (%)

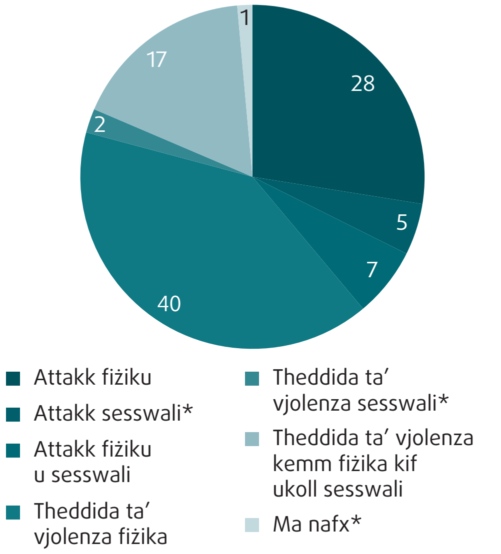

Mistoqsijiet: *FA1_4. Meta taħseb dwar L-AĦĦAR attakk fiżiku/sesswali jew theddida ta' vjolenza, x'kien ġralek?*

FA1_5. Taħseb li L-AĦĦAR inċident ta' attakk fiżiku/sesswali jew theddid ta' vjolenza f'dawn l-aħħar 12-il xahar ġraw parzjalment jew kompletament minħabba li inti ġejt meqjus bħala trans?

Nota: **Każijiet b'inqas minn 30 tweġiba.*

Bażi: *Il-parteċipanti trans fl-istħarriġ tal-UE dwar persuni LGBT li ġew attakkati fiżikament/sesswalment jew mhedda bi vjolenza fit-12-il xahar ta' qabel l-istħarriġ parzjalment jew kompletament minħabba li ġew meqjusa li huma trans.*

Sors: *FRA, Stħarriġ tal-UE dwar Persuni LGBT, 2012*

probabbli mill-gruppi LGBT kollha li jgħidu li ġew attakkati jew mhedda bi vjolenza fiż-żewġ perjodi ta' ħames snin u ta' sena li dwarhom ġew mistoqsija fl-istħarriġ. Fil-ħames snin ta' qabel l-istħarriġ, 34 % tal-parteċipanti trans kollha esperjenzaw vjolenza jew ġew mhedda bi vjolenza, u 15 % esperjenzaw vjolenza jew it-theddida ta' vjolenza fit-12-il xahar ta' qabel l-istħarriġ.

Madwar wieħed minn kull 10 (8 %) parteċipanti trans ġew attakkati fiżikament jew sesswalment jew mhedda bi vjolenza li huma jaħsbu li ġrat parzjalment jew kompletament għaliex ġew meqjusa li huma trans. Fit-12-il xahar ta' qabel l-istħarriġ, il-vjolenza instigata mill-mibegħda kienet l-iktar probabbli fost in-nisa trans (16 %), irġiel li jilbsu tas-sess oppost (14 %) u parteċipanti transġeneru (11 %).

Fost il-parteċipanti kollha fl-istħarriġ dwar persuni LGBT, il-parteċipanti trans kienu l-iktar probabbli li jirrapportaw vjolenza instigata mill-mibegħda lill-pulizija. Wieħed minn kull ħamsa rrapportaw l-inċident l-iżjed reċenti instigat mill-mibegħda (21 %) u wieħed minn kull erbgħa inċident l-iżjed serju (24 %). Raġunijiet għaliex ma sarx rapportar jinkludu:

- nuqqas ta' fiduċja qawwi fl-awtoritajiet tal-pulizija: nofs il-parteċipanti ma rrapportawx l-inċident għaliex ħasbu li l-pulizija ma kienet se tagħmel xejn, u wieħed minn kull tlieta għaliex ħaseb li ma setgħu jagħmlu xejn;
- biża' minn reazzjoni omofobika u/jew transfobika mill-pulizija (iżjed minn wieħed minn kull tliet parteċipanti);
- fil-każ ta' fastidju instigat mill-mibegħda, il-parteċipanti spiss jgħidu li l-inċident kien żgħir wisq, mhux serju biżżejjed biex jiġi rrapportat, jew li ma ħasbux li setgħu jirrapportawh.

Meta l-vjolenza jew il-fastidju instigati mill-mibegħda ġew irrapportati lil organizzazzjoni li mhix il-pulizija, il-biċċa l-kbira tal-parteċipanti trans irrapportaw lil organizzazzjoni LGBT (iżjed min-nofs), wieħed minn kull 10 rrapporta lil istituzzjoni tal-istat jew nazzjonali, bħal korp dwar l-ugwaljanza, u/jew madwar 7 %–15 % lil organizzazzjoni ta' appoġġ ġenerali għall-vittmi.

Dawk li jwettqu l-att ta' vjolenza u fastidju jkunu f'ħafna mill-każijiet irġiel mhux magħrufa li jaġixxu fi gruppi. L-inċidenti instigati mill-mibegħda jseħħu ġewwa kważi daqs kemm iseħħu barra, filwaqt li l-fastidju instigat mill-mibegħda jseħħ ftit iżjed spiss fi spazji pubbliċi ġewwa. Mill-postijiet *barra* kollha, il-parteċipanti trans semmew l-iżjed spiss inċidenti fi triq, pjazza, parkeġġ tal-karozzi jew post pubbliku ieħor. Mill-postijiet *ta' ġewwa* kollha, il-vjolenza instigata mill-mibegħda ġrat l-iżjed spiss fid-dar, filwaqt li l-fastidju instigat mill-mibegħda ġara l-iżjed spiss fuq il-post tax-xogħol. Wieħed minn kull 10 inċidenti l-iżjed reċenti ta' fastidju seħħ fuq l-internet jew permezz tal-posta elettronika, inkluż il-Facebook u Twitter.

"L-omofobija u t-transfobija huma ksur tad-dinjità tal-bniedem. L-attitudnijiet omofobiċi u transfobiċi huma inkompatibbli mal-valuri u l-prinċipji li fuqhom hija mwaqqfa l-Unjoni Ewropea — kif stabbiliti fl-Artikolu 2 tat-Trattat."

Kummissjoni Ewropea (2013), L-azzjonijiet tal-Kummissjoni qed jagħmlu d-drittijiet tal-persuni LGBT realtà, SPEECH/13/424, L-Aja, 17 ta' Mejju 2013

L-atti ta' vjolenza u fastidju jiksru d-dritt għall-ħajja, id-dritt għar-rispett għall-integrità fiżika u mentali u għalhekk id-dinjità tal-bniedem. Dawn id-drittijiet huma protetti mill-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-UE.

Tabella: Post tal-inċidenti ta' vjolenza instigata mill-mibegħda u theddid ta' vjolenza f'dawn l-aħħar 12-il xahar (%)

	L-aħħar	L-iktar serju
Id-dar tiegħi	8	9
F'bini residenzjali ieħor, appartament*	3	4
L-iskola, università*	5	6
Fuq il-post tax-xogħol*	3	4
F'kafetterija, ristorant, pub, club	10	8
F'karozza*	1	1
Fuq trasport pubbliku	9	7
Fi klabb tal-isports*	0	0
X'imkien ieħor ġewwa*	2	3
Fi triq, pjazza, car park jew post pubbliku ieħor	46	43
Ġo park, foresta*	3	4
F'post (eż. club, bar) jew avveniment (eż. parata) speċifiku/a ta' LGBT*	2	1
X'imkien ieħor barra*	5	7
Oħrajn*	2	2

Mistoqsija: *FA1_10; FA2_10. Fejn ġara dan?*
Nota: **Każijiet b'inqas minn 30 tweġiba.*
Bażi: *Il-parteċipanti trans fl-istħarriġ tal-UE dwar persuni LGBT li ġew attakkati fiżikament/sesswalment jew mhedda bi vjolenza fit-12-il xahar ta' qabel l-istħarriġ (l-aħħar inċident) jew fil-ħames snin (l-inċident l-iżjed serju) ta' qabel l-istħarriġ parzjalment jew kompletament minħabba li ġew meqjusa li huma trans.*
Sors: *FRA, Stħarriġ tal-UE dwar Persuni LGBT, 2012*

Il-Parlament Ewropew appella lill-Istati Membri "biex jirreġistraw u jinvestigaw ir-reati ta' mibegħda kontra persuni LGBTI[2], u jadottaw leġiżlazzjoni kriminali li tipprojbixxi l-inċitament ta' mibegħda abbażi tal-orjentazzjoni sesswali u l-identità tal-ġeneru." B'mod simili, ir-Rakkomandazzjoni Rec(2010)5 tinkoraġġixxi lill-Istati Membri tal-Kunsill tal-Ewropa biex "jiżguraw investigazzjonijiet effettivi, malajr u imparzjali f'każijiet allegati ta' reati u inċidenti oħra, fejn ikun hemm suspett b'raġuni valida li l-orjentazzjoni sesswali jew l-identità tal-ġeneru tal-vittma kkostitwixxew il-motiv għal min wettaq ir-reat". Din tappellalhom ukoll biex "jiżguraw li [...] dawk responsabbli minn dawn l-atti jittresqu quddiem l-awtoritajiet tal-ġustizzja b'mod effettiv u, fejn xieraq, jieħdu l-piena sabiex tiġi evitata l-impunità"[3].

"Jiena esperjenzajt umiljazzjoni, swat, u insulti minn nies li naf u nies li ma nafx, imma ridt li n-nies ta' madwari jitgħallmu li jiena uman bħal kulħadd, u li l-orjentazzjoni sesswali tiegħi ma tagħmilnix differenti minnhom! Jiena uman – jiena persuna. Jiena kburi li jiena gay; qatt ma gdibt u qatt mhu se nagħmel dan fil-ġejjieni, minkejja l-prezz [li jkolli nħallas]." (Trans, Gay, 29, Il-Bulgarija)

2 L-akronimu "LGBTI" jinkludi wkoll il-persuni "intersesswali". Riżoluzzjoni tal-Parlament Ewropew tal-4 ta' Frar 2014 dwar il-Pjan Direzzjonali tal-UE kontra l-omofobija u d-diskriminazzjoni abbażi tal-orjentazzjoni sesswali u l-identità tal-ġeneru (2013/2183(INI)).

3 CoE, Kumitat tal-Ministri (2010), *Rakkomandazzjoni Rec(2010)5 tal-Kumitat tal-Ministri lill-istati membri dwar miżuri għall-ġlieda kontra d-diskriminazzjoni minħabba l-orjentazzjoni sesswali jew l-identità tal-ġeneru.*

Opinjoni tal-FRA

Niġġieldu l-vjolenza u l-fastidju instigati mill-mibegħda kontra persuni trans

Meta tivvaluta l-leġiżlazzjoni nazzjonali li tittrasponi d-Direttiva 2012/29/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-25 ta' Ottubru 2012 li tistabbilixxi standards minimi fir-rigward tad-drittijiet, l-appoġġ u l-protezzjoni tal-vittmi tal-kriminalità (id-Direttiva tal-UE dwar il-Vittmi), il-Kummissjoni Ewropea għandha tagħti attenzjoni partikolari dwar jekk l-identità tal-ġeneru jew l-espressjoni tal-ġeneru humiex inklużi b'mod adegwat bħala karatteristiċi personali tal-vittmi f'valutazzjonijiet individwali.

Meta jimplimentaw id-Direttiva tal-UE dwar il-Vittmi, l-Istati Membri tal-UE għandhom jagħtu attenzjoni għall-ħtiġijiet għall-protezzjoni tal-vittmi ta' reati mwettqa minħabba l-identità tal-ġeneru tal-vittma (skont il-Premessi 9, 17 u 56 tad-Direttiva). L-Istati Membri tal-UE għandhom jiżguraw li matul il-proċedimenti kriminali kollha, skont l-Artikolu 21 tad-Direttiva tal-UE dwar il-Vittmi, id-dritt għall-protezzjoni tal-privatezza tal-persuni transġeneri, inkluż l-ismijiet u l-ġeneru preċedenti, jiġi kompletament rispettat.

L-Istati Membri tal-UE għandhom iqisu biex jippromulgaw dispożizzjonijiet tal-liġi kriminali li jagħtu protezzjoni kontra r-reati transfobiċi u jiżguraw li l-awtoritajiet tal-infurzar tal-liġi huma mħarrġa biex jittrattaw il-kriminalità transfobika b'mod effettiv, li jinkludi t-tqajjim ta' sensibilizzazzjoni dwar kwistjonijiet trans.

L-Istati Membri tal-UE għandhom jindirizzaw in-nuqqas ta' rapportar ta' reati ta' mibegħda, inkluż reati kontra persuni trans, kif enfasizzat mill-Konklużjonijiet tal-Kunsill Ġustizzja u Affarijiet Interni ta' Diċembru 2013 dwar il-ġlieda kontra r-reati ta' mibegħda li kienu jirriflettu l-konklużjonijiet tal-Konferenza dwar id-Drittijiet Fundamentali tal-FRA li saret f'Vilnius fl-2013. L-Istati Membri qed jiġu mistiedna jieħdu miżuri xierqa biex jiffaċilitaw ir-rapportar tar-reati ta' mibegħda mill-vittmi u sa fejn possibbli anke permezz tal-assoċjazzjonijiet li jappoġġjawhom. Dan għandu jinkludi miżuri li jibnu l-fiduċja fil-pulizija u f'istituzzjonijiet oħra tal-Istat. L-awtoritajiet tal-infurzar tal-liġi għandhom għalhekk ikunu mħarrġa dwar kif jittrattaw każijiet irrapportati minn persuni trans, b'mod partikolari li jikkonċernaw l-appoġġ tal-vittmi u l-irrekordjar sistematiku tal-inċidenti. Il-prattiki bħar-"rapportar minn parti terza", li jinvolvu l-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili permezz ta' sħubiji li jinvolvu diversi aġenziji, jistgħu jitqiesu wkoll li jtejbu r-rati ta' rapportar.

L-Istati Membri tal-UE għandhom jiżguraw li l-awtoritajiet tal-infurzar tal-liġi jirreġistraw, jinvestigaw u jieħdu passi kif xieraq kontra reati instigati mill-mibegħda abbażi tal-identità tal-ġeneru u l-espressjoni tal-ġeneru f'konformità mal-isforzi kontinwi biex jitjieb u jiġi approssimat il-ġbir tad-data dwar il-kriminalità (bħall-Grupp ta' Ħidma tal-Eurostat dwar l-Istatistika dwar il-Kriminalità u l-Ġustizzja Kriminali fil-qafas tal-Pjan ta' Azzjoni tal-UE dwar l-Istatistika 2011–2015). Sabiex jiġu żviluppati miżuri legali u ta' politika bbażati fuq l-evidenza, l-Istati Membri għandhom jiġbru l-istatistika dwar in-numri u t-tipi ta' reati u l-identità tal-ġeneru tal-vittmi (skont l-Artikolu 28 u l-Premessi 56 u 64 tad-Direttiva 2012/29/UE) kif ukoll in-numru ta' trasgressuri li jkunu nstabu ħatja u t-tip ta' sentenza imposta.

Li tgħix bħala persuna trans

"Għalhekk inqis lili nnifsi bħala raġel b'tendenzi femminili f'ġisem ta' mara. Meta nitkellem ma' oħrajn dwar dan, jaħsbu li jien miġnun. Inti jew raġel jew mara, u daqshekk! Mela allura, jien ma jien xejn." (Mara li tilbes tas-sess oppost, 32, Id-Danimarka)

Id-data tal-istħarriġ turi li ħafna persuni trans jikbru u jgħixu f'ambjent soċjali li ħafna drabi mhux konxju mill-eżistenza u l-ħtiġijiet tal-persuni trans. Meta l-biża', ikkawżata minn vittimizzazzjoni u diskriminazzjoni persistenti, taħbat mal-injoranza ta' oħrajn — inkluż il-familja stess tal-individwu, il-post tax-xogħol jew l-ambjent soċjali — li persuna tinħeba jew tevita li tkun viżibbli jservi bħala miżura difensiva. Imma din l-għażla inevitabbilment tirrinforza n-nuqqas ta' rikonoxximent u konferma tad-drittijiet tal-persuni trans. L-istereotipi u l-injoranza dwar ir-realtà tal-ħajja ta' kuljum u d-drittijiet tal-persuni trans jipperpetwaw l-attitudnijiet pubbliċi negattivi u t-trattament ħażin b'intensità li tvarja; minn ċajt idjotiku u lingwaġġ offensiv sa fastidju serju u esklużjoni. B'dan il-mod, tinħoloq gaġġa inviżibbli, li toħloq ostakoli għall-ugwaljanza u tikkomprometti l-ħajjiet tal-persuni trans. Finalment, kif innutaw il-parteċipanti trans, dawn huma ċittadini li jħossu li m'għandhomx permess ikunu huma nfushom.

"Jiena ċert li kont insofri iżjed diskriminazzjoni u fastidju li kieku kont nuri li jien trans. Meta kelli nsemmi dan f'kuntesti legali, għamilt hekk, imma minbarra l-familja tiegħi, il-persunal tal-kura tas-saħħa u l-eks sħab, ħadd ma jaf li jien ma twelidtx raġel. Għalhekk kien relattivament faċli għalija, imma l-fatt li jkolli nżomm dan strettament sigriet biex ikun faċli għalija hija ovvjament sitwazzjoni ħażina." (Raġel trans, 38, Il-Pajjiżi l-Baxxi)

Li tgħix f'ambjent mhux favur il-persuni trans iwassal biex il-persuni trans jadattaw l-espressjoni u l-imġiba tagħhom:

- terz mill-parteċipanti trans kollha (32 %) jevitaw li jesprimu l-ġeneru tagħhom — jew il-ġeneru

Figura 9: L-opinjonijiet tal-parteċipanti dwar modi li jsaħħu kemm persuni jħossuhom iktar komdi li jgħixu bħala persuni trans (%)

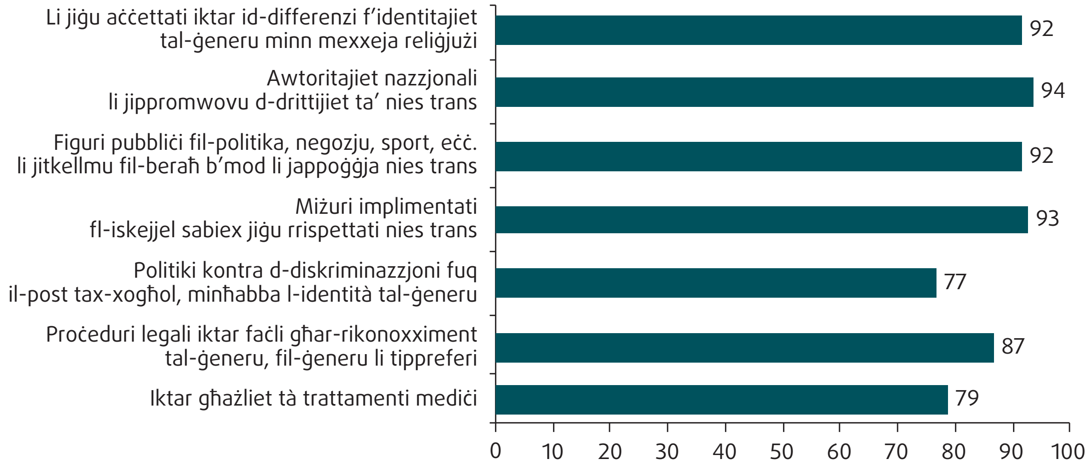

Mistoqsija: *TR6. X'jista' jippermettilek li tħossok iktar komdu/a tgħix bħala persuna trans fil-pajjiż fejn tgħix? Rispondenti li "Jaqblu" u "Jaqblu bis-sħiħ".*
Bażi: *Parteċipanti trans fl-istħarriġ tal-UE dwar persuni LGBT.*
Sors: *FRA, Stħarriġ tal-UE dwar Persuni LGBT, 2012*

mixtieq minnhom — permezz tal-apparenza fiżika u l-ilbies minħabba biża' li jiġu attakkati, mhedda jew iffastidjati;

- nofs il-parteċipanti trans jirrapportaw li huma jevitaw ċertu postijiet minħabba dawn il-biżgħat;
- kważi wieħed minn kull ħames parteċipanti jevitaw li juru li huma trans anke f'darhom stess, u sitta minn kull għaxra jevitaw li juru dan fuq it-trasport pubbliku.

Dawn is-sejbiet jenfasizzaw kif il-ħajja ta' kuljum tal-persuni trans hija affettwata mill-opinjonijiet soċjali u r-reazzjonijiet lejn persuni trans tal-pubbliku inġenerali. Dan ma jħallihomx igawdu d-dritt ta' rispett għall-ħajja privata, li jiġbor fih id-dritt li wieħed jesprimi l-identità tiegħu fl-oqsma kollha tal-ħajja, inkluż fil-pubbliku.

"Il-ħajja ta' persuna transġenera hija tal-biża', jiena dejjem attent għal reazzjonijiet negattivi, u nħoss il-bżonn ta' "Segretezza u ħabi" meta nkun f'ħafna mis-sitwazzjonijiet fil-pubbliku bħal meta nuża t-trasport pubbliku eċċ., dan jinvolvi li nilbes ħwejjeġ ikbar u iżjed goffi milli nixtieq." (Transesswali, 39, Ir-Renju Unit)

Erbgħa minn kull ħames parteċipanti trans jgħidu li miżuri pożittivi li jippromwovu r-rispett għad-drittijiet tal-bniedem ta' persuni trans, bħal pjanijiet dwar l-ugwaljanza, kampanji pubbliċi jew servizzi speċjalizzati, huma kemmxejn rari jew rari ħafna fil-pajjiż tar-residenza tagħhom. Iżjed minn disgħa minn kull 10 parteċipanti (94 %) jgħidu li jekk l-awtoritajiet nazzjonali kellhom jippromwovu d-drittijiet tal-persuni trans huma jkunu jistgħu jgħixu b'mod iżjed komdu bħala persuni trans.

In-nuqqas ta' dokumenti ta' identità li jikkonformaw mal-identità jew l-espressjoni tal-ġeneru tal-persuna jista' jwassal għal diskriminazzjoni:

- wieħed minn kull tliet parteċipanti trans ħass li kien hemm diskriminazzjoni kontrih fit-12-il xahar ta' qabel l-istħarriġ meta wera l-karta tal-identità jew dokument uffiċjali ieħor li jidentifika s-sess tiegħu;
- kważi disgħa minn kull għaxra (87 %) jgħidu li proċeduri legali iżjed faċli għar-rikonoxximent tal-ġeneru fil-ġeneru preferit tagħhom għandhom jgħinuhom jgħixu ħajja iżjed komda.

"Huma biss 35 pajjiż fl-Ewropa li għandhom dispożizzjonijiet legali li jirrikonoxxu l-identità tal-ġeneru ta' persuna trans. L-eżistenza ta' persuni trans hija de facto illegali f'14-il pajjiż għaliex dawn ma jipprovdu għall-ebda rikonoxximent. 21 pajjiż fl-Ewropa jeħtieġu bil-liġi li persuni trans jiġu sterilizzati qabel l-identità tal-ġeneru tagħhom tiġi rikonoxxuta. Rekwiżiti oħra jistgħu jinkludu dijanjożi ta' mard mentali, trattament mediku u kirurġija invażiva, valutazzjoni taż-żmien li persuna għexet fl-identità tal-ġeneru l-ġdida, jekk hix persuna waħedha jew divorzjata. Dawn ir-rekwiżiti jiksru d-dinjità tal-persuna, l-integrità fiżika, id-dritt għat-twaqqif ta' familja u li tkun ħielsa minn trattament inuman jew degradanti."

Transgender Europe (TGEU) (2014), Id-Drittijiet ta' Persuni Trans Mappa tal-Ewropa & Indiċi 2014, www.tgeu.org/Trans_Rights_Europe_Map

Figura 10: Sentiment li kien hemm diskriminazzjoni kontrik f'dawn l-aħħar 12-il xahar fejn kien meħtieġ li turi dokument uffiċjali li jiddikjara s-sess tad-detentur, skont il-grupp ta' identità (%)

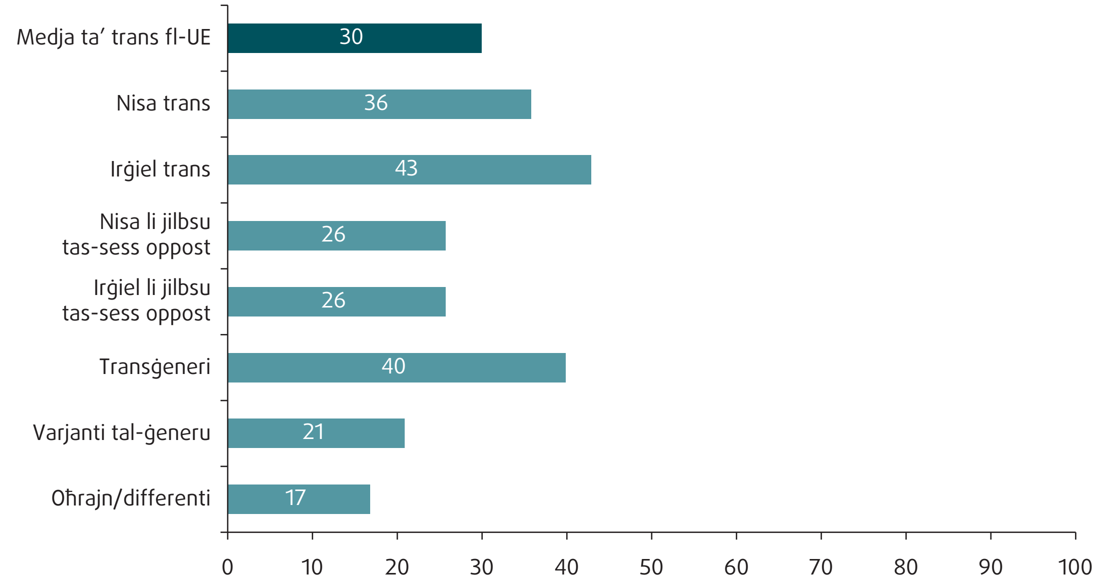

Mistoqsija: *C4. Matul dawn l-aħħar 12-il xahar, inti personalment qatt ħassejt li kien hemm diskriminazzjoni kontrik f'kwalunkwe waħda mis-sitwazzjonijiet li ġejjin, minħabba li inti trans: – K. Meta urejt l-ID jew kwalunkwe dokument uffiċjali li jidentifika s-sess tiegħek.*

Bażi: *Parteċipanti trans fl-istħarriġ tal-UE dwar persuni LGBT li kellhom juru dokument uffiċjali li jiddikjara s-sess tad-detentur fit-12-il xahar ta' qabel l-istħarriġ.*

Sors: *FRA, Stħarriġ tal-UE dwar Persuni LGBT, 2012*

Figura 11: L-esperjenzi tal-parteċipanti trans meta jfittxu l-għajnuna għaliex huma trans (% tal-każijiet)

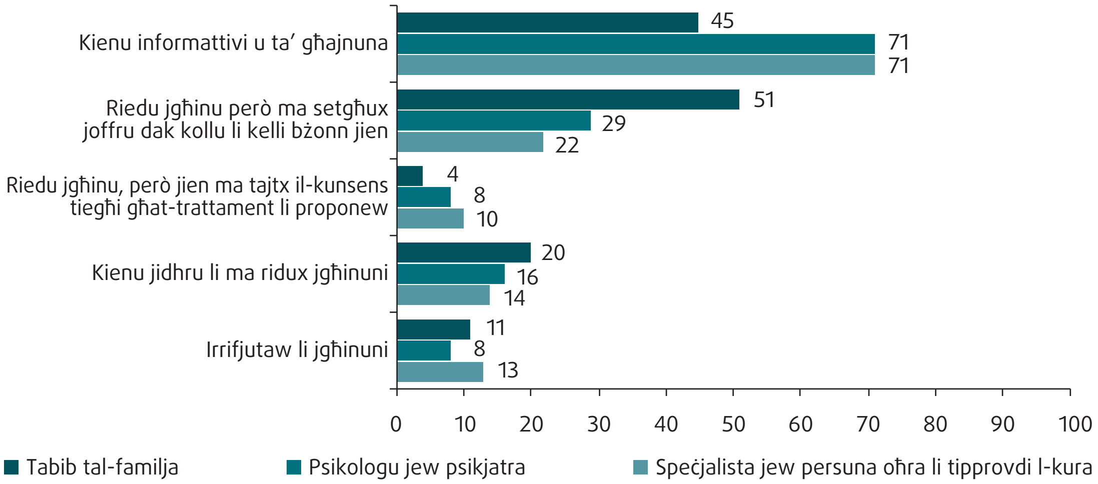

Mistoqsijiet: *TR1. Int qatt fittixt għajnuna psikoloġika jew medika minħabba li inti persuna trans (transgender)? Iva.*
TR3. Mingħand min fittixt l-għajnuna u x'kien ir-riżultat? (Il-forrnituri tas-servizz u l-kategoriji tat-tweġibiet kif elenkati fil-figura; il-kategorija tat-tweġibiet "Ma tapplikax għalija" hija eskluża).

Bażi: *Parteċipanti trans fl-istħarriġ tal-UE dwar persuni LGBT.*

Sors: *FRA, Stħarriġ tal-UE dwar Persuni LGBT, 2012*

Ir-Rakkomandazzjoni CM/Rec(2010)5 tal-Kunsill tal-Ewropa tenfasizza li l-Istati Membri għandhom jieħdu miżuri xierqa biex jiggarantixxu r-rikonoxximent legali sħiħ tat-tibdil tal-ġeneru ta' persuna fl-oqsma kollha tal-ħajja, b'mod partikolari billi jagħmlu possibbli t-tibdil fl-isem u fil-ġeneru f'dokumenti uffiċjali b'mod mgħaġġel, trasparenti u aċċessibbli. Tgħid ukoll li r-"rekwiżiti preċedenti, inkluż it-tibdil ta' natura fiżika, għal rikonoxximent legali ta' tibdil fil-ġeneru, għandhom jiġu riveduti regolarment sabiex jitneħħew rekwiżiti abbużivi."

Ħafna persuni trans jinsabu f'riskju għoli ta' saħħa fiżika u mentali ħażina. Diversi studji wrew li ħafna persuni trans jesperjenzaw ħsibijiet ta' suwiċidju, isofru minn dipressjoni, ansjetà, u awtoleżjoniżmu, u anke jagħmlu attentat ta' suwiċidju.

Xi persuni trans, mhux kollha, jgħaddu mill-proċess ta' tibdil fil-ġeneru, spiss magħruf bħala "tranżizzjoni", biex jadattaw il-ġisem għall-identità tal-ġeneru.

Tnejn minn kull ħames parteċipanti trans (39 %), speċjalment dawk minn klassijiet ta' introjtu iżjed baxx u dawk mingħajr impjieg, fittxew l-għajnuna medika jew psikoloġika relatata mal-ħtiġijiet tal-identità tal-ġeneru tagħhom. L-esperjenzi meta jfittxu l-għajnuna huma ferm diversi: sebgħa minn kull 10 (71 %) jirrapportaw esperjenzi pożittivi mal-psikoloġisti, il-psikjatri jew speċjalisti oħra jew mal-persuni li jipprovdu l-kura. Ir-rata ta' sodisfazzjon taqa' taħt in-nofs (45 %) madankollu, fejn huma kkonċernati t-tobba tal-familja. Wieħed minn kull ħamsa (20 %) jindikaw li t-tabib tal-familja tagħhom ma deherx li jrid jgħin, u wieħed minn kull 10 (11 %) jgħid li huwa jew hija sempliċiment irrifjuta li jgħin.

Nofs dawk (52 %) li ma fittxewx għajnuna psikoloġika jew medika sempliċiment ma jridux jew ma jeħtiġux l-għajnuna. Il-gruppi ta' rġiel u nisa li jilbsu tas-sess oppost, varjanti tal-ġeneru, u parteċipanti differenti/oħrajn b'mod partikolari huma l-iktar probabbli li ma jkunux iridu jew ma jeħtiġux il-kura. Terz tal-irġiel trans (33 %) u nisa trans (37 %) jindikaw ukoll li ma jridux għajnuna psikoloġika jew medika minħabba li huma persuni trans. Dawk il-parteċipanti li ma jridux jew ma jeħtiġux il-kura psikoloġika jew medika, imma li ma fittxewwiex sa issa, jirrapportaw ħafna raġunijiet għaliex ma fittxewx l-għajnuna, bħal li ma kellhomx kuraġġ, ma kinux jafu fejn għandhom imorru jew li beżgħu mill-preġudizzju tal-persuni li jipprovdu l-kura. Kważi erbgħa minn kull ħames (79 %) parteċipanti trans jgħidu li iżjed għażliet ta' trattament mediku jgħinuhom jgħixu ħajja iżjed komda bħala persuni trans.

Opinjoni tal-FRA

Niżguraw rikonoxximent legali tal-ġeneru

Kif wera l-istħarriġ, il-kisba ta' dokumenti tal-identità li jaqblu mal-identità u l-espressjoni tal-ġeneru tagħhom hija problema li tostakola l-ħajja soċjali normali għal ħafna parteċipanti trans. L-Istati Membri tal-UE għandhom jiżguraw ir-rikonoxximent legali sħiħ tal-ġeneru preferit tal-persuna, inkluż it-tibdil tal-ewwel isem, in-numru tas-sigurtà soċjali u indikaturi oħra tal-ġeneru fuq id-dokumenti tal-identità.

Il-proċeduri għar-rikonoxximent tal-ġeneru għandhom ikunu aċċessibbli, trasparenti u effiċjenti, li jiżguraw ir-rispett għad-dinjità tal-bniedem u l-libertà. B'mod partikolari, id-divorzju u interventi mediċi, bħall-isterilizzazzjoni, m'għandhomx ikunu meħtieġa fil-proċessi għar-rikonoxximent legali tal-ġeneru.

L-Istati Membri tal-UE għandhom jirrikonoxxu kompletament id-dokumenti u d-deċiżjonijiet maħruġa minn Stati Membri oħra tal-UE fil-qasam tar-rikonoxximent legali tal-ġeneru, biex tiġi ffaċilitata t-tgawdija tad-dritt tal-libertà tal-moviment tal-persuni trans fl-UE.

Metodoloġija

L-istħarriġ tal-UE dwar persuni LGBT sar fl-2012 permezz ta' kwestjonarju online anonimu, primarjament promoss f'midja online u midja soċjali relatati mal-persuni LGBT. Din il-metodoloġija ġġenerat bil-wisq l-ikbar ġabra ta' informazzjoni empirika dwar il-persuni LGBT disponibbli fl-Ewropa jew fid-dinja kollha sa issa. Ir-rapport u dan is-sommarju jippreżentaw perċezzjonijiet, esperjenzi, opinjonijiet u fehmiet ta' parteċipanti trans li għandhom 18-il sena jew iktar li kienu utenti tal-internet, li ġew informati dwar l-istħarriġ u li ddeċidew li jipparteċipaw fih. Minkejja li r-riżultati ma jistgħux jitqiesu rappreżentattivi tal-persuni trans kollha li jgħixu fl-UE, id-daqs ferm kbir tal-kampjun ifisser li huwa plawżibbli li t-tendenzi li jinsabu fir-riżultati jirriflettu fil-parti l-kbira dawk tal-popolazzjoni trans fl-UE.

L-istħarriġ adotta metodoloġija ta' ppeżar (weighting), biex jikkumpensa għan-nuqqas ta' statistika affidabbli dwar id-daqs proporzjonat tal-popolazzjoni trans fl-UE, u biex jimmitiga l-effetti tar-rappreżentanza żejda ta' xi Stati Membri tal-UE fil-kampjun totali. Din il-proċedura tiżgura li l-opinjonijiet tal-parteċipanti trans minn kull Stat Membru tal-UE huma rappreżentati fir-riżultati tal-istħarriġ b'mod proporzjonat skont il-popolazzjoni tal-pajjiż. Għal dan il-għan, ġie preżunt li l-proporzjoni tal-perċentwal tal-parteċipanti trans u tas-sottogruppi trans fost il-parteċipanti kollha fl-istħarriġ huma l-istess f'kull Stat Membru tal-UE u l-kalkoli kienu bbażati fuq din il-preżunzjoni (għal deskrizzjoni sħiħa, ara l-Anness 2 fir-rapport ewlieni).

Iżjed informazzjoni metodoloġika tinsab fl-Anness 1 għar-rapport sħiħ dwar it-trans tal-FRA — *Being Trans in the European Union: Comparative analysis of EU LGBT survey data* (Li Tkun Trans fl-Unjoni Ewropea: Analiżi komparattiva tad-data tal-istħarriġ tal-UE dwar persuni LGBT), (2014) — ara: http://fra.europa.eu/en/publication/2014/being-trans-eu-comparative-analysis.

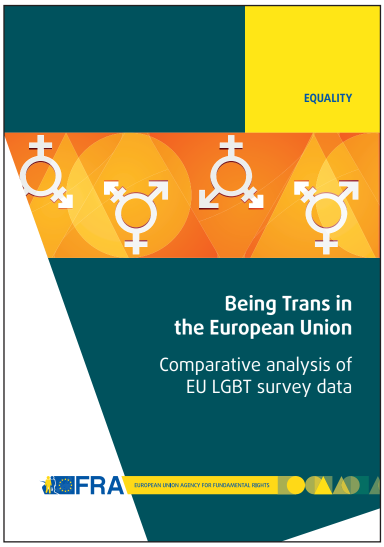

Il-persuni trans, jew dawk li l-identità tal-ġeneru u/jew l-espressjoni tal-ġeneru tagħhom hija differenti mis-sess assenjat lilhom mat-twelid, jiffaċċjaw diskriminazzjoni, fastidju u vjolenza frekwenti fl-Unjoni Ewropea (UE) kollha llum. Din ir-realtà tinstiga biżgħat li jipperswadu lil ħafna biex jaħbu lilhom infushom. Dan ir-rapport jeżamina l-kwistjonijiet ta' trattament ugwali u diskriminazzjoni fuq żewġ bażijiet, jiġifieri l-orjentazzjoni sesswali u l-identità tal-ġeneru. Ir-rapport janalizza d-data dwar l-esperjenzi ta' 6 579 parteċipant trans mill-istħarriġ tal-UE dwar persuni Leżbjani, gay, bisesswali u transġeneru (LGBT), l-ikbar korp ta' evidenza empirika tax-xorta tagħha sal-lum. F'din l-analiżi, l-FRA sabet li, bi ftit eċċezzjonijiet, il-parteċipanti trans jindikaw l-ogħla livelli ta' diskriminazzjoni, fastidju u vjolenza fost is-sottogruppi LGBT.

Il-parteċipazzjoni soċjali ugwali u sħiħa ta' kulħadd mingħajr diskriminazzjoni hija prekundizzjoni għal soċjetajiet inklużivi u koeżivi. F'dan ir-rigward, ir-riżultati tal-istħarriġ jagħtu stampa inkwetanti tar-realtà. Dawn juru li l-ugwaljanza ta' persuni trans hija, sa issa, għan li diffiċli jintlaħaq. Xorta waħda, dan ir-rapport qed jasal fi żmien meta numru li qed jikber ta' Stati Membri tal-UE qed jieħdu passi biex jippromwovu u jipproteġu d-drittijiet fundamentali tal-persuni trans. L-evidenza miġbura u analizzata minn dan l-istħarriġ għandha sservi biex il-politiċi u dawk li jfasslu l-politika jistinkaw biex ifasslu leġiżlazzjoni, politiki u strateġiji li jissalvagwardjaw aħjar dawk id-drittijiet.

Iktar informazzjoni:

Għar-rapport sħiħ dwar it-trans tal-FRA – *Being Trans in the European Union: Comparative analysis of EU LGBT survey data* (Li Tkun Trans fl-Unjoni Ewropea: Analiżi komparattiva tad-data tal-istħarriġ tal-UE dwar persuni LGBT), (2014) – ara http://fra.europa.eu/en/publication/2014/being-trans-eu-comparative-analysis.

Għar-rapport sħiħ dwar l-istħarriġ dwar persuni LGBT – L-istħarriġ tal-UE dwar persuni LGBT – *European Union lesbian, gay, bisexual and transgender survey – Main results* (L-istħarriġ tal-Unjoni Ewropea dwar persuni leżbjani, gay, bisesswali u transġeneru – Ir-riżultati ewlenin), (2014) – ara http://fra.europa.eu/en/publication/2014/eu-lgbt-survey-european-union-lesbian-gay-bisexual-and-transgender-survey-main.

Għar-rapport sommarju dwar l-istħarriġ dwar persuni LGBT – *European Union lesbian, gay, bisexual and transgender survey – Results at a glance* (L-istħarriġ tal-UE dwar persuni LGBT – L-istħarriġ tal-Unjoni Ewropea dwar persuni leżbjani, gay, bisesswali u transġeneru – Ir-riżultati mal-ewwel daqqa t'għajn), (2013) – ara http://fra.europa.eu/en/publication/2013/eu-lgbt-survey-european-union-lesbian-gay-bisexual-and-transgender-survey-results (disponibbli wkoll bil-Franċiż u l-Ġermaniż).

Ħarsa ġenerali lejn l-attivitajiet tal-FRA dwar temi LGBT hija disponibbli fuq: http://fra.europa.eu/en/project/2011/homophobia-transphobia-and-discrimination-grounds-sexual-orientation-and-gender.

L-Uffiċċju tal-Pubblikazzjonijiet

FRA – L-AĠENZIJA TAL-UNJONI EWROPEA GĦAD-DRITTIJIET FUNDAMENTALI

Schwarzenbergplatz 11 – 1040 Vjenna – Awstrija
Tel. +43 158030-0 – Faks +43 158030699
fra.europa.eu – info@fra.europa.eu
facebook.com/fundamentalrights
linkedin.com/company/eu-fundamental-rights-agency
twitter.com/EURightsAgency

© L-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għad-Drittijiet Fundamentali, 2014
Ritratt: © Shutterstock

ISBN 978-92-9239-733-3

TK-06-14-152-MT-C doi:10.2811/92274